

Cauza C-491/10 PPU

Joseba Andoni Aguirre Zarraga

împotriva

Simone Pelz

(cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare
formulată de Oberlandesgericht Celle)

„Cooperare judiciară în materie civilă — Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 —
Competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie
matrimonială și în materia răspunderii părintești — Răspundere părintească —
Încredințare — Răpirea copilului — Articolul 42 — Executarea unei hotărâri
judecătorești certificate prin care se dispune înapoierea unui copil, pronunțată de o
instanță competentă (spaniolă) — Competența instanței solicitate (germană) de a refuza
executarea hotărârii menționate în cazul încălcării grave a drepturilor copilului”

Luare de poziție a avocatului general Y. Bot prezentată la 7 decembrie 2010 I - 14251

Hotărârea Curții (Camera întâi) din 22 decembrie 2010 I - 14282

Sumarul hotărârii

1. *Întrebări preliminare — Procedură preliminară de urgență — Condiții — Examinare din oficiu de către Curte*
[Regulamentul de procedură al Curții, art. 104b alin. (1)]

2. *Cooperare judiciară în materie civilă — Competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești — Regulamentul nr. 2201/2003 — Hotărâre judecătorească certificată pronunțată în statul membru de origine și prin care se dispune înapoierea unui copil reținut în mod ilicit [Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, art. 24; Regulamentul nr. 2201/2003 al Consiliului, art. 42 alin. (2) primul paragraf lit. (a)]*
3. *Cooperare judiciară în materie civilă — Competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești — Regulamentul nr. 2201/2003 — Hotărâre judecătorească certificată pronunțată în statul membru de origine și prin care se dispune înapoierea unui copil reținut în mod ilicit (Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, art. 24; Regulamentul nr. 2201/2003 al Consiliului, art. 42)*

1. Curtea recunoaște urgența de a se pronunța în situațiile de deplasare a copilului, în special atunci când separarea unui copil de părintele căruia îi fusese încredințat anterior, chiar și numai cu titlu provizoriu, ar risca să deterioreze relațiile dintre aceștia sau să dăuneze acestor relații, precum și să provoace o daună psihică.

Astfel, în cazul în care un copil este separat de tatăl său de mai mult de doi ani și când, din cauza distanței și a relațiilor tensionate dintre părinții copilului, există un risc serios și concret ca, pe durata procedurii pendinte în fața instanței de trimitere, să nu existe niciun contact între copil și tatăl său, Curtea poate decide să supună trimiterea preliminară

procedurii de urgență, în măsura în care recurgerea la procedura ordinară pentru a soluționa cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare ar fi susceptibilă să dăuneze în mod serios, chiar ireparabil, relațiilor dintre părinte și copilul său, precum și să compromită și mai mult integritatea acestuia în mediul său familial și social în cazul unei eventuale înapoiere în locul în care își avea reședința înainte de răpirea sa.

(a se vedea punctele 39-41)

2. Astfel cum se prevede la articolul 24 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și la articolul 42 alineatul (2) primul paragraf litera (a) din Regulamentul nr. 2201/2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului nr. 1347/2000, dreptul copilului de a fi ascultat nu impune să se procedeze în mod obligatoriu la o ascultare în fața instanței statului membru de origine, ci impune să se pună la dispoziția acestui copil procedurile și condițiile legale care să îi permită să își exprime liber opinia și ca aceasta să fie obținută de instanță. Cu alte cuvinte, deși este adevărat că articolul 24 din Carta drepturilor fundamentale și articolul 42 alineatul (2) primul paragraf litera (a) din Regulamentul nr. 2201/2003 nu impun instanței statului membru de origine să asculte în toate cazurile copilul în cadrul unei audieri, lăsând astfel o anumită marjă de apreciere acestei instanțe, nu este

mai puțin adevărat că, atunci când aceasta decide să asculte copilul, dispozițiile menționate impun ca, în funcție de interesul superior al copilului și având în vedere împrejurările fiecărei spețe, instanța să ia toate măsurile adecvate în vederea unei astfel de ascultări pentru a respecta efectul util al dispozițiilor respective, oferind copilului o posibilitate reală și efectivă de a se exprima. În același scop, instanța statului membru de origine trebuie să poată recurge, în măsura posibilului și luând întotdeauna în considerare interesul superior al copilului, la toate mijloacele de care dispune în temeiul dreptului său național, precum și la instrumentele proprii cooperării judiciare transfrontaliere, inclusiv, dacă este cazul, cele prevăzute de Regulamentul nr. 1206/2001 privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă sau comercială.

(a se vedea punctele 65-67)

3. În cazul în care se pronunță o hotărâre judecătorească prin care se dispune înapoierea unui copil reținut în mod ilicit fără ca acest copil să fi fost ascultat, instanța competentă a statului membru de executare nu poate să se opună executării unei astfel de hotărâri judecătorești certificate pentru motivul că instanța statului membru de origine care a pronunțat această hotărâre ar fi încălcat articolul 42 din Regulamentul nr. 2201/2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului nr. 1347/2000, interpretat în conformitate cu articolul 24 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, aprecierea existenței unei astfel de încălcări ținând exclusiv de competența instanțelor statului membru de origine.

Astfel, sistemele de recunoaștere și de executare a hotărârilor judecătorești pronunțate într-un stat membru instituite prin Regulamentul nr. 2201/2003 se bazează pe principiul încrederii reciproce între statele membre cu privire la faptul că ordinile lor juridice naționale sunt în măsură să furnizeze o protecție echivalentă și efectivă a drepturilor fundamentale recunoscute la nivelul Uniunii, în special în Carta drepturilor fundamentale. Părțile interesate trebuie, așadar, să utilizeze căile de atac din

ordinea juridică a statului membru de origine care permit contestarea legalității unei hotărâri judecătorești certificate în temeiul articolului 42 din Regulamentul nr. 2201/2003.

(a se vedea punctele 70, 71 și 75
și dispozitivul)